

MUUSEUMI PALVE RAJOOINI ELANIKELE

Rakvere Koduloomuuseumil seisab ees uue ekspositsiooni koostamine. Et see tuleks sisukas ja ajalooliselt õige, on vaja juurde koguda eksponaate. Ja seda eriti Eesti Vabariigi perioodist.

Muuseumitöös on olnud aegu, mil ajavahemikku 1920—1940 ei tohtinud üldse eksponeerida, ka mitte koguda seda aega iseloomustavaid materjale. Seejärel anti võimalus kuigipalju Eesti Vabariigi aastaid valgustada, ent pearõhk tuli asetada tööliikumisele. Kõrged ametnikud Moskvast käisid korduvalt kontrollimas ja õpetamas, ka pahan-damas ja hurjutamas. Nad leidsid, et paljudes Eesti muuseumides on liiga vähe ruumi jäetud tänapäeva edusammude tutvustamiseks, nõrk on Isamaasõja ja revolutsioonilise liikumise ekspositsioon. Nõue oli selline, et ühtegi muuseumi ei tohtinud külastajaile avada enne, kui oli valminud «arenenud sotsialismi» perioodi väljapanek. Ja veel nõuti mitmete üleliiduliste teemade sisselülitamist ekspositsiooni. Iga koduloomuuseum pidid näitama Stalingradi lahingut, Nõukogude armee «vabastamismissiooni» Euroopas aastail 1944—1945 jne.

Loomulikult ei saanud muuseumitöötajad kõigile Moskva korraldustele alluda, ometi tuli neid siiski kuigipalju arvestada.

Nüüd peaks olema aeg küps, et ise otsustada, kuidas ja milliste vahenditega muuseumis meie kandi ajalugu tutvustada. Rakvere Koduloomuuseum teeb täiesti uue ekspositsiooni mõne aasta pärast, kui keskkütte sisetoomise ajal tehakse ruumide põhjalik remont. Seni aga püütakse vana ekspositsiooni osaliselt täiendada.

Niisiis, muuseum palub elanikke abi, eeskõige Eesti Vabariigi aastaist säilinud materjalide kogumisel.

Oleme huvitatud esemetest — ettevõtete ja käsitöökodade toodang ja töövahendid, majakraam, lipud, rinnamärgid, ametnike, sõjaväelaste, koolide ja laulukooride vormiriided jne. —, iga-sugustest fotodest ja postkaartidest, dokumentidest, raamatutest, ajalehtedest, ajakirjadest. Pääaegu täiesti puuduvad meie muuseumi fondides eksponaadid, mis jutustavad Vabadussõja lahingutest ja kangelastest. Senisest enam oleks vaja eksponaate, näitamaks põllumajanduse arengut Eesti Vabariigis, uuendusi talumajapidamistes, haritud põllumeeste (ka perenaiste) osa selles. Olulised on ühistegevuse ja seltsielu materjalid.

Ja veel üks teemadering — seadusevastased massirepressioonid aastail 1940—1950. Ka nende kohta oleme seni veel vähe materjale saanud. Neid koletuid kuritegusid aitaksid valgustada küüditatute-arreteeritute dokumendid, fotod, laagrites ja asumisel valmistatud või kasutatud esemed, sealte saadetud kirjad, eriti aga nende paljukannatanud inimeste mälestused.

Odette KIRSS